

34. ԻՐԵՔ ԽՈՍԱ

Մին եթիմ տղա յա իննիմ, մինգյիլ ուրան տատը: Լոխ էտ տղեն իրեսնըլիբ խոսում ըն, թա խե չը՞ս կնեգյ անում: Վերլը պիրնիմ ըն տըրան փսակում, էտ տղան հառհնը թողում ա տանը, ինքլը քլիննիմ դարիբոթուն, վար ծառայություն անե, փող ըխշադի: Տա շատ ա քլիննիմ, թա՛ խրեգյ, հսնում ա մին շիհնր, տըեղ մին խազայինու քշտի դուլլուղ ա նի մենում: էտ խազայինն ասում ա.— Իրեք տարե քշտիս ծըռըլըլական ըս, իրեք տըռնան ետը քեղ իրեք մանեթ փող ըմ տըլական: Պայման ըն կապում, տղան ըսկսում ա ծըռայիլը:

Մին տարե վըբր անց ա կենում, տահանց ընգյուննիրան մին խոշա յա ուրան քլըրվանավը կյամ էտ շիհնրը: էտ տղեն տատն էլ խուզեն ասած ա իննիմ.— Կըքլիննիմ տըեսնաս թոռնըս հո՞ւնց ա, հո՞ւնց չի: Խոշան վըբր կյամ ա տըեղ, էտ տղեն ծըեռքեն պեն չի իննիմ, վար դարկե տոն, մին կատու վա փոռում, քցնիմ պարկը, ըոեխը կապում, տամ ուրան, թա կըտանես մըբր տոն:

Խոշան կատուն յոր ա օնում, քլիննիմ: Շատ ա քլիննիմ, թա խրեգյ, տըեսնում ա մին յըանա դո՞ւզնիմ մին հարուստ մարթ ուրան քյարվանը վըեննը կըցըրած, մարթիքլը լոխ սուփրան քցած, օզում ըն վար հաց օտեն: Տահանք լիհնի հացը վար վըբր ըն տինում, մոկենիբը եր են քաղում: Խոշան էլ վար նհըտենեն նստում ա,

տրեսնում ա հաց օտրելն անմալ շի կյամ, բնորդան կատուն մըննն ա ինգյնում: Պարկը ետ ա անում, կատուն տնու օնում, տիննում սուսրեն յիրն: Մոկները լոխ տես ու տեն փախնում ըն, տահանք նստում ըն, հալալ հաց օտում: էտ խազայինը խուզեն ասում ա.— Հինը վրեր օգես, քեզ ըմ տամ, մենակ թա էտ կատուն ինձ տու: Խոշան թա ամանաթ պեն ա, կարել չլու: Վերը, շատ դաշանք ընելան ետր խաթիրը քթեննում ա, քսան հազար մանեթ տամ, կատուն ինք Օնում: Խոշան էտ փողը տանում ա տամ պրոավեն, ասում ա՝ Թոռնտ ա դարկալ:

Պառավը հառհենն նհետ էտ փողավը մընծ-մընծ տներ ա շինում, պակաս-պատ լոխ նրնր քցում, ըսկսում մրթըվարի ապրելը:

Մին տարն վար անց ա կենում, խոշան նորմինան ա ուրան քլըրվանավն անց կենում, նի մենում համին շիհարը: էս դննում էլ վար քլինամ ա էտ տղեն կոշտը, վար տրա հնլան-պենան հրցրեն, խարար գլիդան, տղան մին մընծ հիլի յա տամ խուզեն, թա կըտանես մընր տոն:

Խոշան քլըրվանավը հղե յա իննում, քլինամ: Մին քանի օր վար քլինամ ա, խիլան հրոանում, ելում ա, տընանում մին ճիրու դրաղն թաքավըրեն օխտը ըխճըկեքլը մըլըրենն թրած, ուրնր խառնած, կարում չըն, թա հըվաքեն: Հիլին տնու ա օնում, տամ էտ ըխճըկորանցը, տահանք հիլին մաշին ելում ըն, թա էս հինը լանվ պեն ա, հինը վար օգես, քեզ ընք տամ, մընք տու Խոշան թա՝ պա ուրնուռն ապրանք ա: Ըխճըկեքլը թա՝ վընչինը, տրա տարը մըլզանս նըղանալ շի: Խուզեն խաթիրը քթեննում ըն, մին քսան հազար մանեթ տամ, հիլին ինք Օնում: Խոշան փողը տանում ա տամ պրոավեն:

Իրեք տարեն անց ա կենում: էտ եթիմ տղան ուրան ծառայութունը վըր պրծնում ա, խազայինն ասում ա.—Քեզ իրեք մանեթ փող պիտի տամ, մհհենգյ իրեք մընեթին տեղակ իրեք խոսկ ըմ ըսըլական, ընշուկետ օղ կանես, մըտետ պահես: Սնրթան ասում ա.—Վըր հիշտեղ էլ ինիս, հիշքան էլ նընղ տընղ ինիս, քըրծու յիրն, ծիրն մաշի, կլետու դրաղն ուրնուգյնը մնաս վուշ: Ետնան էլ թա՝ ուրնուգյն պենին վընը մին վախտ խառնվես վուշ: Վերլումն էլ ասում ա.—Հիշքան էլ նընղ տընղ ինիս, թալդի շինգյիս, հնվանլան կանես:

Տղան հղե յա իննում, քլինամ: Ետ ա քլինամ, թա խրեգյ, հսնում ա մին ծիրն դրաղ, ծիրնվն էլ մին կլետ ա իննում անց

կընալիս, կլետեն դրադին էլ մին քյարվան վըեր եկած: էտ քլըր-վանեն մարթիթլը տղեն ասում ըն.—Մթեն ա, մըեր քշտին կաց, քշըրհանա լնուանվ էլլա եր կըկենաս, քլինան: Սա թա իստի տըեդր ես մընալ շըմ: Տղան քլինան ա մին շին տըեդ կենում, քշըր տըեդ թոռ ա կյամ, սիլըսնն անում, կլետը վըրարում, էտ քյար-վանը մրթուցավը-պենավը ամմեն հինը քշնմ, տանում: Մին քանի ամըես տա վըեր քլինան ա, տըեսնում ա մին տըեդ մին խոր ճիրանվըեր, շատ մարթիթլ կոխկեն հվաքված, վեդրան քլին-դիրան կապում ըն, քցնմ ճիրավըեր, մին մարթ էլ նի յա մըն-նում, վըեր վեդրան ճիրանվ լըսեն, տնս օնե: Լու վըեր նի յա մըն-նում, վըեղ կարում ա ճնր տնս օնե, վըեղ էլ ինքն ա ետ կյամ: էտ տղան ասում ա.—Թուղեցեթլ հանմ մին ես էլ փորցեմ, տըես-նամ պենը հինընմն ա: Տրան էլ ըն քլինդիրանվ կապում, քշըց-նում ճիրըվըերեն տակը: Վըեր հսնում ա ճիրըվըերեն լափ տակը, քլանդիրն ուրան անա ետ ա անում, վըեր վեդրան ճիրանվ լըսեն, եշում ա տըեսնում մին շատ ալքեղան տղամարթ, մինգյել մին դն-շանգլ, կուկլա ախճիգլ եկեն ըռալին վըենը կացեն: Տահանք տղեն հըցընում ըն, թա՝ մզանա հու վա՝ դանշանգլ, մոնք ուրոնր բար ը՞նք, թա՝ շէ: էտ տղան թա՝ սիրիլին յիրան յա: Տրանա ետը տղեն յոր ըն օնում, տանում մին քանի պաղվալ նշանց տամ, լոխ մարթու կլխըներավ լիգլը: Ախճիգյն ասում ա.—էս կլխընեն լոխ տիյերան եկած մարթուցը կըլխընեն ա: Լու վըեր եկալ ա, թա ճնր տանե, էտ պենն ուրան հըրցըրալ ընք, ասալ ըն տուք ուրոնր բար շըք, մոնք էլ կլթիը կտրալ ընք, քցալ պաղվալը: էտ-քանեն մալին մենակ տու վիր, վըեր մըեր հարցեն դնը պաղաս-խան տուվըեր, տրա հետե տու մըեր աշկեն լնան ըս: Պիրնմ ըն էտ տղեն խիլլան վըեսկե խազնա տամ, օրիշ հըրցալ հղե քցնմ, տնս ա կյամ, քլինանմ: Տրանա ետն էտ տղան շատ տըեդեր ա շոռ կյամ, շատ պեներ ա տըեսնում, մին քանի տարե անց կա-ցած, հսնում ա ուրան երգլիրը:

Քլինան ա ուրան տանը տըեդը, տըեսնում տոնը կա վուշ, կոխկեն մին մըեծ պալատ ա պիցիրանցալ, առաջը լավ բախճա քցած, մուտանում ա, եր իննմ բալկոնը, ա կուշկավը եշում, տըեսնում ուրան կենգլը տախտեն նըստած, մին ջանհիլ տղա լէլ կլթիը տիրած ծնլխերեն, քոնավ հնցած: Մտկումն ասում ա.—Սա ինի, շինի, կնգանըս սիրականն ա. մավգիրը տնս ա օնում, վըեր յիրան անե վըեր քցի, մինգյել խազալինին վըերին խոսկը

մըհտն ա քցում, հտ քաշում, տիննւմ զորութումը: Վըհր նի յա
մննում տոն, տատը նան կնեզը շատ ըն ուրխանում, ըսկսում ու-
րոնք պըլպըլորելը, տա թա՛ պա քոն իլան տղան հու վա՛: Կնեզը
թա քու տղատ ա, քղանա հտեն ա իլան, տու տըհաալ շըս, մեհենգ
մըծացալ ա, քու բոլիտ տըհաալ:

